

Εκπαίδευση σχετικά με τον Κανονισμό (ΕΕ) 2016/679 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών (Γενικό Κανονισμό για την Προστασία Δεδομένων)» -TRAIN_GR_CY

Γραφείο Επιτρόπου Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα

27 – 28 Μαρτίου 2019

Εισαγωγή

Βασικός στόχος του σεμιναρίου είναι η παροχή πρακτικής κατάρτισης προς ενίσχυση της αποτελεσματικής εφαρμογής του Κανονισμού. Το περιεχόμενο του έχει διαμορφωθεί ειδικά για την κυπριακή έννομη τάξη κατόπιν της αξιολόγησης των αποτελεσμάτων της έρευνας εκτίμησης των εκπαιδευτικών αναγκών σε θέματα προστασίας προσωπικών δεδομένων, που διεξήχθη το Μάρτιο του 2018 μέσω της υποβολής σχετικών ερωτηματολογίων.

Ο Κανονισμός (ΕΕ) 2016/679 θα αναλυθεί μέσω υποθέσεων εργασίας και ερωτήσεων με πρακτικό υπόβαθρο. Στόχος είναι η εξειδικευμένη πλήρης ανάλυση των βασικότερων εννοιών, αρχών, κανόνων και ζητημάτων που άπτονται της εφαρμογής του Κανονισμού, με έμφαση στην αλληλεπίδραση του εκπαιδευτή με τους εκπαιδευόμενους.

Περιεχόμενο – 1^η Μέρα

- Ρόλος, προσόντα και καθήκοντα του DPO
- Δικαιώματα του υποκειμένου των δεδομένων
- Αρχείο δραστηριοτήτων

3

Μέρος I Ρόλος, προσόντα καθήκοντα του DPO και συνήθεις ερωτήσεις

4

Ο ρόλος του DPO στον Οργανισμό

Ο DPO έχει στρατηγικό ρόλο: αναπτύσσει, συντονίζει και διαχειρίζεται τη πολιτική και στρατηγική προστασίας προσωπικών δεδομένων του οργανισμού

Η προτεραιότητα του είναι να διασφαλίζει ότι οι λειτουργίες και οι επιχειρηματικές πρακτικές συμμορφώνονται με τους ισχύοντες νόμους για την προστασίας των δεδομένων

5

Τι προσόντα πρέπει να διαθέτει ο DPO;

- Εμπειρογνωσία στον τομέα προστασίας δεδομένων (νομικό και πρακτικό επίπεδο)
- Άριστη γνώση του ΓΚΠΔ
- Γνώση των πράξεων επεξεργασίας που διενεργούνται εντός του οργανισμού
- Γνώση του τομέα των τεχνολογιών και της ασφάλειας δεδομένων
- Γνώση του τομέα δραστηριότητας του οργανισμού
- Ικανότητα ανάπτυξης νοοτροπίας προστασίας των δεδομένων στους κόλπους του οργανισμού

6

Καθήκοντα του DPO (άρθρο 39 του Κανονισμού)

- Ενημερώνει και συμβουλεύει τον υπεύθυνο επεξεργασίας και τους υπαλλήλους που επεξεργάζονται προσωπικά δεδομένα για τις υποχρεώσεις τους που απορρέουν από τον κανονισμό
- Παρακολουθεί τη συμμόρφωση με τον κανονισμό, και με τις πολιτικές του υπευθύνου επεξεργασίας σε σχέση με την προστασία δεδομένων, συμπεριλαμβανομένων της ανάθεσης αρμοδιοτήτων, της ευαισθητοποίησης και της κατάρτισης των υπαλλήλων που συμμετέχουν στις πράξεις επεξεργασίας, και των σχετικών ελέγχων
- Παρέχει συμβουλές, όταν του ζητείται, όσον αφορά την εκτίμηση αντικτύπου
- Συνεργάζεται με την εποπτική αρχή
- Ενεργεί ως σημείο επικοινωνίας για την εποπτική αρχή (ΕΠΔΠΧ) για ζητήματα που σχετίζονται με την επεξεργασία, περιλαμβανομένης της προηγούμενης διαβούλευσης

7

Πως εκτελεί τα καθήκοντα του στην πράξη;

- Αναλύει και ελέγχει κατά πόσον οι επεξεργασίες είναι σύμφωνες με τον Κανονισμό και ενημερώνει τη διεύθυνση
Π.χ. Ελέγχει ότι όλα τα υφιστάμενα έντυπα (αιτήσεις, δελτία κλπ) είναι σύμφωνα με τον Κανονισμό
- Ξεχωρίζει ποιες δραστηριότητες του οργανισμού είναι «κύριες» και ποιες «παρεπόμενες»
- Συμβουλεύει την διεύθυνση για τα αναγκαία τεχνικά και οργανωτικά μέτρα που πρέπει να ληφθούν για την ασφάλεια των δεδομένων
- Συλλέγει πληροφορίες από τα διάφορα τμήματα για να αναγνωρίσει τις δραστηριότητες του οργανισμού (IT, Marketing, HR, νομικό κ.λ.π.)
- Αξιολογεί τις συμβάσεις με τους εκτελούντες την επεξεργασία

8

- Παρόλο που η τήρηση του αρχείου δραστηριοτήτων δεν είναι δική του ευθύνη, μπορεί να του ανατεθεί να τηρεί και να επικαιροποιεί το αρχείο δραστηριοτήτων.
- Εμπλέκεται στη σύνταξη πολιτικών ασφάλειας και προστασίας προσωπικών δεδομένων
- Προτείνει τη λήψη εσωτερικών διαδικασιών ελέγχου και επαλήθευσης της αποτελεσματικής εφαρμογής των μέτρων ελέγχου
- Εκπαιδεύει και συμβουλεύει το προσωπικό του οργανισμού για ορθή εφαρμογή του Κανονισμού
- Συμβουλεύει τον οργανισμό όταν τα υποκείμενα των δεδομένων ασκούν τα δικαιώματά τους
- Ζητά συμβουλή από τον ΕΠΔΠΧ όποτε απαιτείται
- Συμβάλλει στη διενέργεια Εκτίμησης Αντικτύπου, αν του ζητηθεί

9

Ποιος είναι ο ρόλος του DPO κατά την διενέργεια εκτίμησης αντικτύπου;

Πριν τη διενέργεια Εκτίμησης Αντικτύπου (ΕΑ) ο υπεύθυνος επεξεργασίας μπορεί να ζητήσει την συμβουλή του ΥΠΔ για:

- Εάν πρέπει ή όχι να διενεργήσει ΕΑ
- Τη μεθοδολογία πρέπει να ακολουθηθεί
- Κατά πόσον η ΕΑ να διενεργηθεί από τον οργανισμό ή τρίτο (outsourcing)
- Τι εγγυήσεις (τεχνικά και οργανωτικά μέτρα) πρέπει να εφαρμόσει προκειμένου να μετριαστούν οι κίνδυνοι
- Εάν διενεργήθηκε σωστά ή όχι η ΕΑ και εάν θα δοθεί ή όχι συνέχεια στην επεξεργασία και τι εγγυήσεις θα εφαρμοστούν
- Κατά πόσον πρέπει να γίνει διαβούλευση με την ΕΠΔΠΧ (ελλείψει μέτρων μετριασμού του κινδύνου)

10

Κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του ο DPO:

- Λαμβάνει μέρος στις συναντήσεις της ανώτερης και ανώτατης διοίκησης
- Υπερέχει η γνώμη του στις αποφάσεις που έχουν αντίκτυπο στην προστασία προσωπικών δεδομένων. Όμως η τελική απόφαση είναι της Διοίκησης (τεκμηρίωση από τη Διοίκηση τυχόν αντίθετης γνώμης)
- Του παρέχεται ικανοποιητικός χρόνος, η κατάλληλη υποδομή και απαραίτητοι οικονομικοί πόροι
- Έχει πρόσβαση σε κάθε είδους δεδομένα και λαμβάνει μέρος σε κάθε σχεδιαζόμενη πράξη επεξεργασίας από την αρχή
- Έχει πρόσβαση στις εγκαταστάσεις του οργανισμού
- Δεσμεύεται με την τήρηση του απορρήτου / εμπιστευτικότητας
- Ενεργεί ως σημείο επικοινωνίας για την ΕΠΔΠΧ ιδίως για τις ΕΑ και κατά τους διοικητικούς ελέγχους.

11

- Δεν λαμβάνει εντολές για την άσκηση των καθηκόντων του
- Δεν απολύεται ούτε υφίσταται κυρώσεις επειδή έκανε τη δουλειά του. π.χ. εάν μία επεξεργασία ενέχει υψηλό κίνδυνο και ο ΥΠΔ συμβουλεύσει τον υπεύθυνο επεξεργασίας για τη διενέργεια ΕΑ αλλά η διοίκηση διαφωνήσει, ο ΥΠΔ δεν θα υποστεί συνέπειες.
- Λογοδοτεί απευθείας στο ανώτατο επίπεδο της διοίκησης
- Έχει ως προτεραιότητα τα καθήκοντα του ΥΠΔ και δεν αναλαμβάνει άλλα καθήκοντα που έρχονται σε σύγκρουση συμφέροντος με τα καθήκοντά του ως ΥΠΔ

12

Τι ελέγχει κατά την ανάληψη των καθηκόντων του;

- Ποια είναι η κατάσταση του οργανισμού όσον αφορά στην προστασία δεδομένων
- Ποιοι είναι τα ενδιαφερόμενα μέρη στον οργανισμό
- Για ποιες δραστηριότητες ο οργανισμός ενεργεί ως υπεύθυνος επεξεργασίας και για ποιες ως εκτελών
- Ποια είναι η ισχύουσα νομοθεσία για τον οργανισμό
- Ποια είναι τα κατάλληλα πρότυπα ασφάλειας πληροφοριών
- Ποια είναι τα κατάλληλα πλαίσια κινδύνου
- Ποιος πρέπει να εκπαιδευτεί στον οργανισμό και πώς θα το κάνουμε
- Ποιους πόρους διατίθενται στον ΥΠΔ
- Ποια είναι η δομή αναφοράς για την εξασφάλιση της ανεξαρτησίας
- Πώς εντάσσουμε την Προστασία Δεδομένων στις προτεραιότητες του οργανισμού

13

Δημοσίευση και ανακοίνωση των στοιχείων Επικοινωνίας του ΥΠΔ

- Πληροφορίες που αφορούν στον ΥΠΔ (ταχ. διεύθυνση, υπηρεσιακό τηλ. και/ή email) δημοσιεύονται στην ιστοσελίδα του οργανισμού. Η δημοσίευση του ονόματος εναπόκειται στην κρίση του οργανισμού και του ΥΠΔ
- Οι εν λόγω πληροφορίες μαζί με το όνομα του ΥΠΔ δημοσιεύονται στην εσωτερική σελίδα του οργανισμού
- Όλες οι πιο πάνω πληροφορίες ανακοινώνονται στην ΕΠΔΠΧ

14

Συχνές ερωτήσεις για τον ορισμό DPO

15

■ Είναι δυνατός ο ορισμός εξωτερικού DPO;

Ναι. Συστήνεται όμως να υπάρχει σύμβαση παροχής υπηρεσιών, και στην σύμβαση να υπάρχει σαφής καταμερισμός των καθηκόντων στους κόλπους της ομάδας του εξωτερικού DPO και να ορίζεται ένα μόνο άτομο ως επικεφαλής επικοινωνίας και υπεύθυνος για κάθε πελάτη.

Όταν τα καθήκοντα του DPO ασκούνται από εξωτερικό DPO η αποτελεσματική άσκηση τους είναι δυνατό να εξασφαλιστεί με τη σύσταση ομάδας στους κόλπους του οργανισμού, τα μέλη της οποίας συνεργάζονται μεταξύ τους υπό την ευθύνη ατόμου το οποίο έχει οριστεί επικεφαλής επικοινωνίας και «υπεύθυνος» για κάθε πελάτη.

16

■ Είναι δυνατός ο ορισμός DPO εκτός Κύπρου;

- Η έννοια της προσβασιμότητας αναφέρεται στα καθήκοντα του DPO ως σημείου επικοινωνίας με τα υποκείμενα των δεδομένων και την Επίτροπο (ΑΠΔΠΧ). Ο DPO πρέπει να είναι σε θέση να επικοινωνεί με τα υποκείμενα των δεδομένων και να συνεργάζεται με την Επίτροπο με αποτελεσματικό τρόπο. Αυτό σημαίνει επίσης ότι η επικοινωνία πρέπει να γίνεται στη γλώσσα που χρησιμοποιούμε στην Κύπρο.
- Η προσωπική διαθεσιμότητα του DPO (είτε με φυσική παρουσία στις ίδιες εγκαταστάσεις, είτε μέσω ανοικτής τηλεφωνικής γραμμής ή άλλου ασφαλούς μέσου επικοινωνίας) είναι καθοριστικής σημασίας για τη διασφάλιση της δυνατότητας επικοινωνίας των υποκειμένων των δεδομένων και της Επιτρόπου μαζί του.
- Η Επίτροπος προκρίνει **ο DPO να βρίσκεται στο έδαφος της Κυπριακής επικράτειας, ως συναγόμενη υποχρέωση.**

17

■ Πότε υπάρχει ασυμβίβαστο στα καθήκοντα που εκτελεί ο DPO;

Ο DPO δεν πρέπει να κατέχει μία θέση στον Οργανισμό, με την οποία μπορεί να καθορίσει το σκοπό και τα μέσα της επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων π.χ.

- Γενικός Διευθυντής
- Προϊστάμενος Τμήματος Πληροφορικής
- Προϊστάμενος Ανθρώπινου Δυναμικού
- Προϊστάμενος Λογιστηρίου
- Οι κάτοχοι οποιασδήποτε θέσης σε οποιαδήποτε βαθμίδα, στην οποία καθορίζεται ο σκοπός και τα μέσα της επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων

Σημ. Ο compliance officer ενδεχομένως να μπορεί να εκτελεί ταυτόχρονα και καθήκοντα του DPO

18

- **Ο υπεύθυνος προστασίας δεδομένων φέρει προσωπική ευθύνη για περιπτώσεις μη συμμόρφωσης με τον ΓΚΠΔ;**

Όχι, οι DPO δεν φέρουν προσωπική ευθύνη για περιπτώσεις μη συμμόρφωσης του Οργανισμού με τον ΓΚΠΔ. Η συμμόρφωση με τους κανόνες προστασίας των δεδομένων είναι ευθύνη του υπευθύνου επεξεργασίας ή του εκτελούντος την επεξεργασία.

19

- **Τι γίνεται σε περίπτωση που υπάρχει διαφωνία μεταξύ DPO και του προϊσταμένου/ υπεύθυνου επεξεργασίας στην λήψη απόφασης που αφορά σε επεξεργασία προσωπικών δεδομένων;**

Συστήνεται να δίδεται πάντοτε η δέουσα βαρύτητα στη γνώμη του DPO. Η τελική απόφαση είναι της διοίκησης/ υπεύθυνου επεξεργασίας. Σε περίπτωση διαφωνίας, συστήνεται ως ορθή πρακτική, να καταγράφονται οι λόγοι για τους οποίους δεν ακολουθήθηκαν οι συμβουλές του DPO.

20

Μέρος II

Τα δικαιώματα ΤΟΥ ΥΠΟΚΕΙΜΕΝΟΥ των δεδομένων

21

Τα οκτώ δικαιώματα του υποκειμένου των δεδομένων

- Δικαίωμα ενημέρωσης
- Δικαίωμα πρόσβασης
- Δικαίωμα διόρθωσης
- Δικαίωμα διαγραφής και δικαίωμα στη λήθη
- Δικαίωμα περιορισμού της επεξεργασίας
- Δικαίωμα στην φορητότητα
- Δικαίωμα εναντίωσης
- Δικαίωμα αντίρρησης σε αυτοματοποιημένη απόφαση περιλαμβανομένης της κατάρτισης προφίλ

22

Δικαίωμα ενημέρωσης

- **Η ενημέρωση θα πρέπει να είναι:**
 - συνοπτική
 - διαφανής
 - κατανοητή
 - εύκολα προσβάσιμη
 - με απλή και σαφής διατύπωση
 - γραπτή ή όπου απαιτείται με άλλα μέσα π.χ ηλεκτρονική και εφόσον ζητηθεί μπορεί να είναι προφορική φτάνει να μπορεί να αποδειχτεί
 - δωρεάν

23

Ποια είναι η προθεσμία για την ενημέρωση;

- Αν τα δεδομένα συλλέγονται από τα ίδια τα υποκείμενα η ενημέρωση γίνεται κατά τη λήψη τους
- Αν τα δεδομένα συλλέγονται από άλλες πηγές τότε το μέγιστο χρονικό διάστημα για την ενημέρωση είναι ένας μήνας από τη συλλογή των δεδομένων.

24

Τι πρέπει να περιλαμβάνει η ενημέρωση

Τύπος απαιτούμενων πληροφοριών	Όταν τα δεδ. συλλέγονται από το υποκείμενο	Όταν τα δεδ. δεν συλλέγονται από το υποκείμενο
Η ταυτότητα και τα στοιχεία επικοινωνίας του υπευθύνου επεξεργασίας, κατά περίπτωση, του εκπροσώπου του, και στοιχεία επικοινωνίας του DPO	N	N
Οι σκοποί και η νομική βάση της επεξεργασίας	N	
Τα έννομα συμφέροντα που επιδιώκει ο υπεύθυνος επεξεργασίας δεδομένων ή κάποιος τρίτος, όπου εφαρμόζεται	N	N
Οι κατηγορίες δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα	O	N
Αποδέκτες (ή κατηγορίες αποδεκτών) των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα	N	N
Λεπτομέρειες των διαβιβάσεων σε τρίτες χώρες	N	N
Η περίοδος αποθήκευσης ή τα κριτήρια που χρησιμοποιούνται για τον καθορισμό της	N	N
Τα δικαιώματα του υποκείμενου των δεδομένων: πρόσβαση· διόρθωση· διαγραφή· περιορισμό της επεξεργασίας· αντίταξη στην επεξεργασία και φορητότητα	N	N
Το δικαίωμα ανάκλησης της συγκατάθεσης ανά πάσα στιγμή (όταν η επεξεργασία βασίζεται σε συγκατάθεση)	N	N
Το δικαίωμα υποβολής καταγγελίας σε εποπτική αρχή	N	N
Την πηγή από την οποία προέρχονται τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα	O	N
Όταν υπάρχει νομική ή συμβατική υποχρέωση ή απαίτηση για την παροχή των πληροφοριών ή όταν είναι αναγκαία η σύναψη σύμβασης ή όταν υπάρχει υποχρέωση για την παροχή των πληροφοριών και τις ενδεχόμενες συνέπειες θα είχε η μη παροχή	N	O
Την ύπαρξη αυτοματοποιημένης λήψης αποφάσεων, συμπεριλαμβανομένης της κατάρτισης προφίλ, και πληροφορίες σχετικά με τη λογική που ακολουθείται	N	N

25

Πότε εφαρμόζεται η υποχρέωση ενημέρωσης των υποκειμένων προς διασφάλιση της διαφάνειας;

- Πριν ή κατά την έναρξη της επεξεργασίας δηλ. κατά τη συλλογή των δεδομένων είτε από τα ίδια τα υποκείμενα είτε από άλλη πηγή.
- Καθ' όλη τη διάρκεια της περιόδου της επεξεργασίας των δεδομένων, π.χ για σκοπούς επικοινωνίας αναφορικά με τα δικαιώματα των υποκειμένων των δεδομένων.
- Σε συγκεκριμένα σημεία της επεξεργασίας π.χ αν υπάρξει ουσιώδης αλλαγή στην επεξεργασία σε σχέση με την αρχική ενημέρωση αν για παράδειγμα μεταβληθεί ο σκοπός της επεξεργασίας ή κάποιο άλλο στοιχείο της αρχικής ενημέρωσης
- Σε περίπτωση παραβίασης προσωπικών δεδομένων (data breach).

26

Περίπτωση Μελέτης

Ηχογράφηση των τηλεφωνικών συνδιαλέξεων χωρίς ενημέρωση

Γεγονότα

- Η Εταιρεία ΑΒ ηχογραφεί τις τηλεφωνικές συνδιαλέξεις με τους πελάτες της, για τον σκοπό της ορθής καταγραφής των ραντεβού. Η εταιρεία δεν ενημερώνει τους καλούντες ότι η συνομιλία καταγράφεται επειδή αυτό προϋποθέτει δυσανάλογη προσπάθεια.

27

Ερωτήματα:

- Δικαιούται η εταιρεία ΑΒ να καταγράφει τις συνομιλίες χωρίς να ενημερώνει;
- Προβλέπει ο ΓΚΠΔ τέτοιες εξαιρέσεις;

28

Νομικό πλαίσιο

- Το άρθρο 13 του ΓΚΠΔ υποχρεώνει τον υπεύθυνο επεξεργασίας να ενημερώνει το υποκείμενο των δεδομένων για κάθε επεξεργασία που το αφορά, στην προκειμένη περίπτωση την ηχογράφιση.
- Όταν τα δεδομένα συλλέγονται απευθείας από τα υποκείμενα των δεδομένων (Άρθρο 13) μοναδική παρέκκλιση υπάρχει όταν και εφόσον το υποκείμενο των δεδομένων έχει ήδη τις πληροφορίες.
- Η υποχρέωση ενημέρωσης μπορεί επίσης να αρθεί με βάση το άρθρο 23, για το δημόσιο συμφέρον, άμυνα της Δημοκρατίας, διερεύνηση ποινικών υποθέσεων και άλλους ουσιαστικούς λόγους όχι όμως για το λόγο ότι αποτελεί δυσανάλογη προσπάθεια.
- Στην υπό εξέταση υπόθεση δεν εφαρμόζεται καμία από τις εξαιρέσεις του άρθρου 23.

29

Δικαίωμα πρόσβασης

- Το υποκείμενο των δεδομένων δικαιούται να λάβει πληροφορίες **που το αφορούν** τις οποίες το ίδιο ή άλλο πρόσωπο έδωσε στον υπεύθυνο επεξεργασίας
 - Έντυπη ή ηλεκτρονική μορφή
 - Δικαίωμα παροχής αντιγράφου
- Το δικαίωμα πρόσβασης επιτρέπει στο υποκείμενο των δεδομένων να έχει επίγνωση και να επαληθεύσει την νομιμότητα της επεξεργασίας (πρ. 63)

30

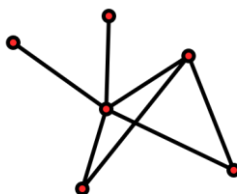
- Το δικαίωμα πρόσβασης παρέχεται δωρεάν
 - Για επιπλέον αντίγραφα, ο υπεύθυνος επεξεργασίας μπορεί να επιβάλει την καταβολή εύλογου τέλους
 - Το τέλος αφορά σε διοικητικά έξοδα.
- Εάν το υποκείμενο των δεδομένων υποβάλλει το αίτημα με ηλεκτρονικά μέσα, οι πληροφορίες παρέχονται σε ηλεκτρονική μορφή, εκτός εάν το υποκείμενο των δεδομένων ζητήσει κάτι διαφορετικό.
- Οι πληροφορίες παρέχονται εντός ενός μηνός από την παραλαβή του αιτήματος.
 - Η προθεσμία μπορεί να παραταθεί κατά δύο ακόμη μήνες, αν πρόκειται για πολύπλοκο αίτημα ή αν τα αιτήματα είναι πολλά.

31

■ «Απλό» αίτημα

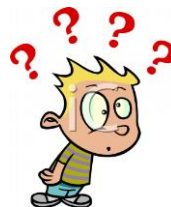
- μια μόνο τοποθεσία του αρχείου
- δεν περιλαμβάνει δεδομένα τρίτων
- απλός έλεγχος του αιτήματος από τον DPO

Grafo simple

32

■ «Πολύπλοκο» αίτημα

- Πολλαπλές πηγές πληροφοριών
- Κοινοποίηση ένδικων πληροφοριών
- Αρκετά αιτήματα από το ίδιο άτομο
- Περιλαμβάνει την κοινοποίηση προσωπικών δεδομένων τρίτων
- Πρέπει να ζητηθεί η γνώμη του ΥΠΔ ή του νομικού συμβούλου

33

■ Προσωπικά δεδομένα τρίτων

Αν οι πληροφορίες που ζητούνται περιέχουν δεδομένα τρίτων (π.χ. κάποιο μέλος της οικογένειας, συναδέλφου κλπ) δεν πρέπει να κοινοποιηθούν χωρίς την συγκατάθεση του τρίτου.

Αν δεν είναι εφικτό να ληφθεί η συγκατάθεση:

- Οι πληροφορίες δίνονται χωρίς τα δεδομένα των τρίτων
- Αν δοθούν αντίγραφα, τα δεδομένα των τρίτων σκιαγραφούνται

Ζητείται η γνώμη του ΥΠΔ ή του νομικού συμβούλου για το τι δύναται να κοινοποιηθεί και τι όχι.

Στην απάντηση του αιτήματος πρόσβασης, το υποκείμενο των δεδομένων πρέπει να ενημερωθεί ότι κάποιες πληροφορίες δεν κοινοποιήθηκαν και το λόγο για τούτο.

34

■ **Περίπτωση μελέτης: Αίτημα για πρόσβαση στον ιατρικό φάκελο**

Γεγονότα

Η ΑΑ ζήτησε με email που έστειλε στην κλινική ΧΨ:

- να δει τον ιατρικό της φάκελο,
- να έχει συνάντηση με τον γιατρό που έχει την ευθύνη για τον ηλεκτρονικό της φάκελο,
- να διαβιβαστεί ο φάκελος της σε άλλο ιατρό που θα τους υποδείξει.

35

- Το πρώτο email αποστάληκε στις 14/5.
- Στις 10/6 αποστάληκε υπενθύμιση.
- Στις 14/6 η κλινική απάντησε με email στην ΑΑ ότι πρέπει να υποβάλει το ειδικό έντυπο για άσκηση του δικαιώματος πρόσβασης που της επισύναψαν με το email.
- Στις 15/6 η ΑΑ υπέβαλε το έντυπο.
- Στις 30/6 αποστάληκε email στην ΑΑ με το οποίο καθορίστηκε συνάντηση για τις 14/7 για πρόσβαση στον ιατρικό της φάκελο και συνάντηση με τον γιατρό που έχει την ευθύνη για τους ηλεκτρονικό της φάκελο.
- Η συνάντηση πραγματοποιήθηκε στις 10/8 λόγω μη διαθεσιμότητας της ΑΑ

36

- Κατά την επίσκεψη για τον έλεγχο του ιατρικού της φακέλου η ΑΑ ζήτησε αντίγραφα δύο εκθέσεων.
- Ο υπεύθυνος του αρχείου αρνήθηκε να παραχωρήσει τα αντίγραφα.
- Δεν διαβιβάστηκε ο ηλεκτρονικός φάκελος στον ιατρό που υπέδειξε η ΑΑ.
- Η ΑΑ υπέβαλε παράπονο στην Επίτροπο για καθυστέρηση στην ικανοποίηση του αιτήματος της για πρόσβαση στο φάκελο της, για μη παραχώρηση των αντιγράφων που ζήτησε και για άρνηση της διαβίβασης του φακέλου της στο ιατρό που υπέδειξε.

37

Θέση της κλινικής

- Δεν υπήρξε καθυστέρηση στην ικανοποίηση του αιτήματος της παραπονούμενης για πρόσβαση στο φάκελο της επειδή το αίτημα υποβλήθηκε στις 15/6 και η ημερομηνία που της προτάθηκε αρχικά ήταν για τις 14/7.
- Δεν παραχώρησαν τα αντίγραφα που ζήτησε επειδή η φυσική πρόσβαση στο φάκελο ικανοποιεί κατάλληλα το δικαίωμα πρόσβασης.
- Δεν διαβιβάστηκε ο ηλεκτρονικός φάκελος στον ιατρό που υπέδειξε, επειδή η κλινική δεν έχει τέτοια νομική υποχρέωση.

38

Ερωτήματα:

- Ικανοποιήθηκε το δικαίωμα πρόσβασης της ΑΑ;
- Συμφωνείτε με τον χειρισμό της υπόθεσης από την κλινική;

39

Νομικό πλαίσιο

- Το έντυπο για άσκηση του δικαιώματος πρόσβασης θα έπρεπε να είναι εύκολα διαθέσιμο στα υποκείμενα των δεδομένων π.χ. στην ιστοσελίδα (άρθρο 12(1) του ΓΚΠΔ).
- Η υποβολή του αιτήματος με email θεωρείται αποδεκτή και ικανοποιητική (άρθρο 15(3) του ΓΚΠΔ).
- Ο ΓΚΠΔ προβλέπει περιθώριο ενός μηνός για την ικανοποίηση του αιτήματος από την ημερομηνία υποβολής του (άρθρο 12(3) του ΓΚΠΔ). Υπήρχε επομένως καθυστέρηση στην ικανοποίηση του αιτήματος της για πρόσβαση στο φάκελο.
- Ο ΓΚΠΔ επιβάλλει στον υπεύθυνο επεξεργασίας να παρέχει αντίγραφο των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που υποβάλλονται σε επεξεργασία (άρθρο 15(3) του ΓΚΠΔ).
- Κατά την άσκηση του δικαιώματος στη φορητότητα των δεδομένων, το υποκείμενο των δεδομένων έχει το δικαίωμα να ζητά την απευθείας διαβίβαση των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από έναν υπεύθυνο επεξεργασίας σε άλλον (άρθρο 20(2) του ΓΚΠΔ).

40

Απόφαση Επιτρόπου

Άσκηση του δικαιώματος πρόσβασης από υπάλληλο στις αξιολογήσεις του

Γεγονότα

- Η ΒΓ αιτήθηκε από τον εργοδότη της, το Ίδρυμα Χ, πρόσβαση στις αξιολογήσεις και συστατικές επιστολές ανεξάρτητων κριτών στους οποίους το Ίδρυμα Χ είχε αναθέσει την αξιολόγησή της. Το Ίδρυμα αρνήθηκε να ικανοποιήσει το αίτημά της στη βάση εσωτερικών κανονισμών του που προβλέπουν ότι, δεν αποκαλύπτεται η ταυτότητα των κριτών στους αξιολογούμενους, για να προστατευτεί η αμεροληψία τους.
- Μετά από παρέμβαση της Επιτρόπου, το Ίδρυμα Χ παραχώρησε στην παραπονούμενη πρόσβαση στο διοικητικό φάκελο των ανελίξεων, που περιείχε και αντίγραφα των αξιολογήσεών της, δεν παραχώρησε όμως αντίγραφα των ζητούμενων εγγράφων στην παραπονούμενη.

41

Νομική βάση

- Η άρνηση του Ιδρύματος Χ να ικανοποιήσει το αίτημα της παραπονούμενης για πρόσβασή της στο περιεχόμενο αξιολογήσεων ανεξάρτητων κριτών και συστατικών επιστολών, εντός των προθεσμιών που δόθηκαν, συνιστά παράβαση των διατάξεων του άρθρου 15 του ΓΚΠΔ
- Σύμφωνα με το άρθρο 15(3) του ΓΚΠΔ, ο υπεύθυνος επεξεργασίας παρέχει αντίγραφο των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που υποβάλλονται σε επεξεργασία.
- Το δικαίωμα να λαμβάνεται αντίγραφο που αναφέρεται στο άρθρο 15(3) δεν πρέπει να επηρεάζει δυσμενώς τα δικαιώματα και τις ελευθερίες άλλων (άρθρο 15(4) του ΓΚΠΔ).

42

Κατάληξη:

- Η άρνηση του Ιδρύματος Χ να ικανοποιήσει το αίτημα της παραπονούμενης για πρόσβασή της στο περιεχόμενο αξιολογήσεων ανεξάρτητων κριτών, εντός των προθεσμιών που δόθηκαν, συνιστά παράβαση των διατάξεων του άρθρου 15 του ΓΚΠΔ.
- Η Επίτροπος έδωσε στο Ίδρυμα Χ αυστηρή προειδοποίηση για υιοθέτηση εσωτερικών διαδικασιών που θα επιτρέπουν την ικανοποίηση αιτημάτων, από μέλη του προσωπικού, για πρόσβασή τους σε αξιολογήσεις ανεξάρτητων κριτών.
- Το Ίδρυμα Χ άσκησε προσφυγή εναντίον της απόφασης της Επιτρόπου δυνάμει του άρθρου 146 του Συντάγματος.

43

Δικαίωμα διόρθωσης

- Το υποκείμενο έχει δικαίωμα να ζητήσει τη διόρθωση των ανακριβών δεδομένων που το αφορούν, χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση
- Δικαίωμα συμπλήρωσης ελλειπών προσωπικών δεδομένων, μεταξύ άλλων, μέσω συμπληρωματικής δήλωσης (Πρ. 65)

44

Δικαίωμα διαγραφής και «Δικαίωμα στη λήθη» (right to be forgotten)

Το υποκείμενο έχει δικαίωμα διαγραφής των δεδομένων στις εξής περιπτώσεις:

- τα δεδομένα δεν είναι πλέον απαραίτητα
 - ανάκληση συγκατάθεσης από το υποκείμενο
 - το υποκείμενο αντιτίθεται στην επεξεργασία (Άρθρο 21)
 - παράνομη επεξεργασία
 - υποχρέωση από νόμο
 - το υποκείμενο των δεδομένων ήταν παιδί όταν συναίνεσε
- ➔ Εάν ο υπεύθυνος επεξεργασίας έχει δημοσιοποιήσει τα δεδομένα έχει υποχρέωση, να ενημερώσει όλους όσοι τα έχουν αναδημοσιεύσει ότι το υποκείμενο ζήτησε τη διαγραφή τους

45

Η διαγραφή ΔΕΝ εφαρμόζεται όταν:

- Ισχύει ελευθερία έκφρασης και πληροφόρησης π.χ. το κοινό έχει ενδιαφέρον να γνωρίζει για τις δράσεις δημοσίων προσώπων
- Υπάρχει υποχρέωση από νόμο π.χ. AML, επιβολή φορολογίας
- Υπερέχει δημόσιο συμφέρον στον τομέα της υγείας
- Για επιστημονικούς, στατιστικούς σκοπούς & αρχειοθέτησης
- Για άσκηση νομικών αξιώσεων

46

Το δικαίωμα στη λήθη ενισχύει και είναι η μετεξέλιξη του δικαιώματος διαγραφής:

- Αφορά στο δικαίωμα διαγραφής δεδομένων στο διαδίκτυο*, που το άτομο δεν επιθυμεί τη δημοσίευση τους διότι του προκαλούν βλάβη και δεν είναι πλέον χρήσιμα για την ενημέρωση του κοινού
 - * π.χ. από αποτελέσματα μηχανών αναζήτησης όπως Google και από μέσα κοινωνικής δικτύωσης όπως facebook, twitter και LinkedIn
- Προστατεύει την ιδιωτική ζωή του ατόμου από τις συνέπειες του διαδικτύου που «δεν ξεχνά ποτέ»: ένα σφάλμα δεν μπορεί να σιγματίσει το άτομο για το υπόλοιπο της ζωής του

47

Παραδείγματα:

- Το υποκείμενο μπορεί να ζητήσει τη διαγραφή από το διαδίκτυο περιεχομένου που το αφορά, το οποίο δημοσιεύτηκε σε κοινωνικό δίκτυο όταν ήταν παιδί και δεν είχε πλήρη επίγνωση των κινδύνων του διαδικτύου
- Το υποκείμενο μπορεί να ζητήσει τη διαγραφή από το διαδίκτυο οδυνηρών και δυσάρεστων υποθέσεων του παρελθόντος του
- Το υποκείμενο μπορεί να ζητήσει την απομάκρυνση ενός βίντεο σεξουαλικού περιεχομένου που το θίγει
- Υπόθεση **Google Spain***

48

*Google Spain

- Υπόθεση C-131/12, στο πλαίσιο της δίκης **Google Spain SL**, κατά **AEPD** και **Mario Costeja González**, 13.5.2014
- Απόφαση του ΔΕΕ με την οποία αναγνωρίζεται το δικαίωμα στην **ψηφιακή λήθη**: η απόφαση αυτή αναγνωρίζει το δικαίωμα του υποκειμένου των δεδομένων να διαγράφονται προσωπικά δεδομένα που το αφορούν και τα οποία περιλαμβάνονται στις λίστες αποτελεσμάτων των μηχανών αναζήτησης πληροφοριών στο Διαδίκτυο μετά από μια έρευνα, βάσει του ονοματεπώνυμου του υποκειμένου των δεδομένων.

49

Η υπόθεση

- Ο Costeja González υπέβαλε στην ισπανική αρχή προστασίας δεδομένων (εφεξής: Αρχή) καταγγελία κατά της La Vanguardia Ediciones SL, η οποία εκδίδει καθημερινή εφημερίδα μεγάλης κυκλοφορίας, για τον λόγο ότι όταν κάποιος εισήγαγε το ονοματεπώνυμο του στη μηχανή αναζήτησης της Google εμφανίζονταν σύνδεσμοι προς δύο σελίδες της εφημερίδας La Vanguardia, στις οποίες περιλαμβανόταν ανακοίνωση για πλειστηριασμούς ακινήτων μετά από κατάσχεση που του επιβλήθηκε λόγω οφειλών σε ταμείο κοινωνικής ασφάλισης. Ο καταγγέλων επισήμανε ότι η διαδικασία κατάσχεσης που είχε κινηθεί εναντίον του είχε ήδη ολοκληρωθεί και διευθετηθεί, και ότι οποιαδήποτε μνεία αυτής ήταν περιττή. Ζήτησε, αφενός, να υποχρεωθεί η La Vanguardia να απαλείψει ή να τροποποιήσει τις ως άνω σελίδες, ώστε να μην εμφανίζονται τα σχετικά με αυτόν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα και να υποχρεωθεί η Google Spain ή η Google Inc. να διαγράψει ή να αποκρύψει τα προσωπικά δεδομένα του, ώστε να μην εμφανίζονται στα αποτελέσματα αναζήτησης και να μην περιλαμβάνονται πλέον σε συνδέσμους της La Vanguardia.

50

- Η Αρχή απέρριψε την καταγγελία κατά το μέρος που αφορούσε την La Vanguardia, εκτιμώντας τη δημοσίευση νόμιμη, ωστόσο, την έκανε δεκτή κατά το μέρος που αφορούσε την Google Spain και την Google Inc.
- Το Δικαστήριο της Ισπανίας υπέβαλλε εννέα προδικαστικά ερωτήματα προς το ΔΕΕ που αφορούσαν τρεις κύριες θεματικές: την εδαφική εφαρμογή της οδηγίας 95/46/ΕΚ, τη δραστηριότητα των μηχανών αναζήτησης ως φορέων παροχής περιεχομένων σε σχέση με την οδηγία και, τρίτον, το περιεχόμενο του δικαιώματος διαγραφής και/ή αντίταξης στην επεξεργασία δεδομένων σε σχέση με το δικαίωμα στη λήθη.
- Το κυρίως ζήτημα που απασχόλησε την απόφαση ήταν αν οι διατάξεις της οδηγίας 95/46 παρέχουν το νομικό έρεισμα για την άσκηση του δικαιώματος στη λήθη και ειδικότερα, αν τα άρθρα 12, στοιχείο β', και 14, πρώτο εδάφιο, στοιχείο α', της οδηγίας 95/46 έχουν την έννοια ότι παρέχουν στο υποκείμενο των δεδομένων τη δυνατότητα να απαιτεί από τον φορέα εκμετάλλευσης μηχανής αναζήτησης να απαλείψει από τον κατάλογο αποτελεσμάτων, ο οποίος εμφανίζεται κατόπιν αναζήτησης που έχει διενεργηθεί με βάση το ονοματεπώνυμο του εν λόγω υποκειμένου, συνδέσμους προς νόμιμα δημοσιευμένες από τρίτους ιστοσελίδες που περιέχουν αληθείς πληροφορίες σχετικά με το υποκείμενο αυτό, ισχυριζόμενο ότι οι πληροφορίες αυτές μπορούν να του προκαλέσουν βλάβη ή ότι επιθυμεί να «λησμονηθούν» μετά την παρέλευση ορισμένου χρόνου.

51

Ισορρόπηση συμφερόντων

- Συμφέρον του υποκειμένου των δεδομένων: η αναζήτηση μέσω της μηχανής η οποία πραγματοποιείται με βάση το ονοματεπώνυμο φυσικού προσώπου, παρέχει τη δυνατότητα σε οποιονδήποτε χρήστη του διαδικτύου να αποκτή, μέσω του καταλόγου αποτελεσμάτων, μια συστηματική επισκόπηση των διαθέσιμων στο διαδίκτυο πληροφοριών σχετικά με το εν λόγω πρόσωπο, οι οποίες αφορούν δυνητικά διάφορες πτυχές της ιδιωτικής του ζωής. Οι πληροφορίες αυτές θα ήταν αδύνατο ή εξαιρετικά δυσχερές να διασταυρωθούν χωρίς τη μηχανή αναζήτησης, και κατά τον τρόπο αυτό, ο χρήστης σχηματίζει ένα λεπτομερές προφίλ του προσώπου αυτού. Οι συνέπειες που έχει η επέμβαση στα προαναφερθέντα δικαιώματα του υποκειμένου των δεδομένων διογκώνονται λόγω του σημαντικού ρόλου που διαδραματίζουν το διαδίκτυο και οι μηχανές αναζήτησης στη σύγχρονη κοινωνία.
- Συμφέρον της μηχανής αναζήτησης: πρόκειται καθαρά για οικονομικό συμφέρον του φορέα εκμετάλλευσης της μηχανής αναζήτησης το οποίο δεν μπορεί να δικαιολογήσει την επέμβαση στην ιδιωτική ζωή του ατόμου
- Συμφέρον των χρηστών του διαδικτύου: τα προστατευόμενα δικαιώματα του υποκειμένου των δεδομένων υπερέρχουν, κατά κανόνα, του συμφέροντος των χρηστών του διαδικτύου, εντούτοις η εξισορρόπηση αυτή μπορεί, σε ειδικές περιπτώσεις, να εξαρτάται από τη φύση της επίμαχης πληροφορίας και από τον ευαίσθητο χαρακτήρα της για την ιδιωτική ζωή του υποκειμένου των δεδομένων καθώς και από το συμφέρον του κοινού να διαθέτει την πληροφορία αυτή, συμφέρον το οποίο μπορεί να διαφοροποιείται αναλόγως, μεταξύ άλλων, του ρόλου που διαδραματίζει το εν λόγω υποκείμενο στον δημόσιο βίο.

➤ Συμπέρασμα του ΔΕΕ

«Στο πλαίσιο της εκτίμησης σχετικά με τη συνδρομή των προϋποθέσεων εφαρμογής των εν λόγω διατάξεων, πρέπει μεταξύ άλλων να εξετάζεται αν το υποκείμενο των δεδομένων έχει δικαίωμα να πάψει η σχετική με το πρόσωπό του πληροφορία να συνδέεται, επί του παρόντος, με το ονοματεπώνυμό του μέσω του καταλόγου αποτελεσμάτων ο οποίος προκύπτει κατόπιν αναζήτησης που έχει διενεργηθεί με βάση το ονοματεπώνυμο αυτό, χωρίς πάντως η αναγνώριση του δικαιώματος αυτού να προϋποθέτει ότι η εμφάνιση της επίμαχης πληροφορίας στον κατάλογο αποτελεσμάτων προκαλεί βλάβη στο υποκείμενο των δεδομένων. Δεδομένου ότι το υποκείμενο των δεδομένων μπορεί, βάσει των θεμελιωδών δικαιωμάτων του κατά τα άρθρα 7 και 8 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, να ζητήσει να πάψει η επίμαχη πληροφορία να τίθεται στη διάθεση του ευρέος κοινού λόγω της εμφάνισής της στον προαναφερθέντα κατάλογο αποτελεσμάτων, τα δικαιώματα αυτά καταρχήν υπερέχουν όχι μόνο του οικονομικού συμφέροντος του φορέα εκμετάλλευσης της μηχανής αναζήτησης, αλλά και του συμφέροντος του κοινού να αποκτήσει πρόσβαση στην πληροφορία αυτή στο πλαίσιο αναζήτησης με βάση το ονοματεπώνυμο του εν λόγω υποκειμένου. Εντούτοις, τούτο δεν ισχύει όταν, για ειδικούς λόγους, όπως ο ρόλος που διαδραματίζει το εν λόγω υποκείμενο στον δημόσιο βίο, προκύπτει ότι η επέμβαση στα θεμελιώδη δικαιώματα του υποκειμένου δικαιολογείται από το υπέρτερο συμφέρον του κοινού για πρόσβαση στην επίμαχη πληροφορία συνεπεία της εμφάνισής της στον προαναφερθέντα κατάλογο.»

53

Δικαίωμα περιορισμού

- Στην Οδηγία 95/46/EK προϋπήρχε ο «περιορισμός» ως «κλείδωμα» των δεδομένων
- **Μέθοδοι περιορισμού της επεξεργασίας είναι:** (α) η προσωρινή μετακίνηση επιλεγμένων δεδομένων σε άλλο σύστημα, (β) η αφαίρεση της προσβασιμότητας των επιλεγμένων δεδομένων από τους χρήστες (γ) η προσωρινή αφαίρεση δημοσιευμένων δεδομένων από ιστοσελίδα
- Σε αυτοματοποιημένη επεξεργασία:
 - Ο περιορισμός διασφαλίζεται με τεχνικά μέσα έτσι ώστε τα δεδομένα να μην υπόκεινται σε περαιτέρω επεξεργασία ή να μην μπορούν να αλλάξουν
 - Αναγράφεται στο σύστημα ότι η επεξεργασία είναι περιορισμένη

54

■ Μπορεί να ασκηθεί όταν:

- Το άτομο αμφισβητεί την ακρίβεια των δεδομένων του και ζητά να περιοριστεί η επεξεργασία τους μέχρι ο οργανισμός να επαληθεύσει την ακρίβεια τους
- Η επεξεργασία είναι παράνομη και το άτομο ζητά τον περιορισμό της χρήσης των δεδομένων του αντί την διαγραφή τους
- Τα δεδομένα δεν είναι πλέον απαραίτητα αλλά ζητούνται από το υποκείμενο για νομική αξίωση
- Το άτομο έχει αντιρρήσεις για την επεξεργασία (άρθρο 21) και ζητά τον περιορισμό της επεξεργασίας εις αναμονή της επαλήθευσης του κατά πόσο οι λόγοι του οργανισμού υπερσχύουν έναντι των δικών του

- **Παράδειγμα:** ο δημότης ζητά από την Δημοτική Αρχή την διόρθωση των δεδομένων του που σχετίζονται με την επιβολή φορολογίας σκυβάλων και μέχρι ο Δήμος να εξετάσει το αίτημα του, ζητά τον προσωρινό περιορισμό της επεξεργασίας των δεδομένων του από την Δημοτική Αρχή.

55

Δικαίωμα στη φορητότητα

Η φορητότητα διευκολύνει την ικανότητά των υποκείμενων των δεδομένων να διακινούν, να αντιγράφουν ή να μεταφέρουν εύκολα προσωπικά δεδομένα τους από ένα περιβάλλον πληροφορικής σε άλλο, χωρίς αντίρρηση.

Εφαρμόζεται* υπό 3 προϋποθέσεις που πρέπει να ισχύουν σωρευτικά

- Τα δεδομένα υποβάλλονται σε επεξεργασία με αυτοματοποιημένα μέσα στη βάση είτε της συγκατάθεσης είτε της εκτέλεσης σύμβασης
- Τα ζητούμενα δεδομένα αφορούν το υποκείμενο των δεδομένων και τα παρέιχε ο ίδιος
- Δεν θα πρέπει να επηρεάζει δυσμενώς τα δικαιώματα και τις ελευθερίες τρίτων

* Δεν εφαρμόζεται για επεξεργασίες που εκτελούνται από δημόσιες αρχές

56

Εργαλείο συμμόρφωσης

- Προσφέρει στα υποκείμενα των δεδομένων ένα εύκολο τρόπο να διαχειρίζονται τα ίδια τα δεδομένα τους
- Με τη συγκατάθεση του υποκειμένου των δεδομένων, είναι δυνατή η εύκολη μεταφορά δεδομένων από ένα περιβάλλον πληροφορικής σε άλλο π.χ. από μια κλινική σε άλλη
- Παρέχεται δωρεάν

Πρέπει να ικανοποιείται το αργότερο σε ένα μηνά από την υποβολή του αιτήματος

57

Δικαίωμα εναντίωσης

Προϋποθέσεις για την άσκηση του δικαιώματος εναντίωσης

Μόνο όταν η επεξεργασία εκτελείται -

- Για σκοπούς απευθείας εμπορικής προώθησης
- Για σκοπούς δημοσίου συμφέροντος ή άσκησης δημόσιας εξουσίας
- Για εξυπηρέτηση του έννομου συμφέροντος του υπεύθυνου επεξεργασίας ή τρίτου
- Για επιστημονικούς, ιστορικούς ή στατιστικούς σκοπούς

Όταν η επεξεργασία εκτελείτε με αυτοματοποιημένα μέσα (π.χ. online) θα πρέπει να δίνεται η δυνατότητα άσκησης του δικαιώματος με αυτοματοποιημένα μέσα

58

- Σταματά η επεξεργασία μετά την εναντίωση, εκτός αν -
 - ο υπεύθυνος επεξεργασίας καταδείξει υπέρτερο έννομο συμφέρον ή
 - υπάρχουν νομικές αξιώσεις

- Αν η επεξεργασία εκτελείται για επιστημονικούς, ιστορικούς ή στατιστικούς σκοπούς η εναντίωση ασκείται μόνο όταν η επεξεργασία βασίζεται στο έννομο συμφέρον του υπεύθυνου επεξεργασίας ή του τρίτου (όχι όταν βασίζεται σε νόμο ή σύμβαση)

- Το υποκείμενο των δεδομένων ενημερώνεται για το δικαίωμα εναντίωσης κατά την πρώτη επικοινωνία και το δικαίωμα αυτό περιγράφεται με σαφήνεια και χωριστά από οποιαδήποτε άλλη πληροφορία.

59

➤ Απόφαση ΔΕΕ

Στην υπόθεση *Manni* (CJEU, C-398/15, 9.3.2017), το ΔΕΕ έκρινε ότι, λόγω του νόμιμου σκοπού της αποκάλυψης προσωπικών δεδομένων στο μητρώο εταιρειών, ιδίως της ανάγκης προστασίας των συμφερόντων τρίτων και διασφάλισης της ασφάλειας δικαίου, ο κ. Manni δεν είχε κατ' αρχήν το δικαίωμα να ζητήσει τη διαγραφή των προσωπικών του δεδομένων από το μητρώο εταιρειών. Ωστόσο, αναγνώρισε την ύπαρξη δικαιώματος να αντιπαχθεί στη επεξεργασία, δηλώνοντας ότι «δεν μπορεί να αποκλεισθεί [...] η ύπαρξη ειδικών καταστάσεων στις οποίες δικαιολογούν κατ' εξαίρεση τους επιτακτικούς και νόμιμους λόγους που συνδέονται με τη συγκεκριμένη περίπτωση του ενδιαφερομένου ότι η πρόσβαση στα καταχωρηθέντα στο μητρώο δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα είναι περιορισμένη, μετά τη λήξη μιας επαρκώς μακράς περιόδου [...], σε τρίτους οι οποίοι μπορούν να αποδείξουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον να έχουν πρόσβαση στα εν λόγω δεδομένα».

Το ΔΕΕ έκρινε ότι εναπόκειται στα εθνικά δικαστήρια να εκτιμούν κάθε περίπτωση λαμβάνοντας υπόψη όλες τις σχετικές περιστάσεις του ατόμου και αν υπήρχαν νόμιμοι και επιτακτικοί λόγοι που θα μπορούσαν κατ' εξαίρεση να δικαιολογήσουν την περιορισμένη πρόσβαση τρίτων σε προσωπικά δεδομένα που περιέχονται σε μητρώα εταιρειών. Ωστόσο, διευκρίνισε ότι, στην περίπτωση του κ. Manni, το γεγονός και μόνον ότι η αποκάλυψη των προσωπικών του δεδομένων που περιείχε το μητρώο φέρεται ότι επηρέασε την πελατεία του δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι συνιστά έναν τόσο νόμιμο και επιτακτικό λόγο. Οι δυνητικοί πελάτες του κ. Manni έχουν έννομο συμφέρον να έχουν πρόσβαση στις πληροφορίες σχετικά με την πτώχευση της παλαιάς του εταιρείας.

60

Δικαίωμα αντίρρησης σε αυτοματοποιημένη απόφαση περιλαμβανομένης της κατάρτισης προφίλ

Το δικαίωμα μπορεί να ασκηθεί όταν:

- Το υποκείμενο των δεδομένων υπόκειται σε απόφαση που λαμβάνεται με αυτοματοποιημένα μέσα, συμπεριλαμβανομένης της κατάρτισης προφίλ*, και
- η απόφαση παράγει νομικά αποτελέσματα έναντι του προσώπου αυτού ή το επηρεάζει σημαντικά.

* «Κατάρτιση προφίλ» σημαίνει οποιαδήποτε μορφή αυτοματοποιημένης επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα για την αξιολόγηση προσωπικών πτυχών σχετικά με ένα φυσικό πρόσωπο, ιδίως την ανάλυση ή την πρόβλεψη πτυχών που αφορούν τις επιδόσεις στην εργασία, την οικονομική κατάσταση, την υγεία, τις προσωπικές προτιμήσεις ή συμφέροντα, την αξιοπιστία ή τη συμπεριφορά, τη θέση ή κινήσεις του.

61

» Παράδειγμα

Ασφαλιστική εταιρεία διενεργεί πράξεις επεξεργασίας των δεδομένων του δυνητικού πελάτη με την υποστήριξη αυτοματοποιημένων διαδικασιών με σκοπό την εκτίμηση του προφίλ κινδύνου ή/ και του επενδυτικού προφίλ και τη λήψη εκ μέρους της εταιρείας απόφασης επί της αιτούμενης ασφάλισης.

Οι αυτοματοποιημένες διαδικασίες επιτρέπουν στην Ασφαλιστική εταιρεία την εκτίμηση του υπό ανάληψη κινδύνου προκειμένου να καθορίσει (i) εάν η αίτηση να ασφαλιστεί ο δυνητικός πελάτης είναι αποδεκτή ή απορρίπτεται, (ii) σε περίπτωση αποδοχής, το κατάλληλο και αναλογικό ύψος του ασφαλίστρου και τους τυχόν ειδικούς όρους υπό τους οποίους μπορεί να συναφθεί το επιθυμούμενο πρόγραμμα.

Οι αυτοματοποιημένες διαδικασίες που εφαρμόζει Ασφαλιστική εταιρεία βασίζονται σε μαθηματικές/ στατιστικές αναλύσεις των παραμέτρων εκείνων που καθιστούν δυνατή την αντικειμενική αξιολόγηση του κινδύνου και την ένταξή του σε ομοιογενή ομάδα κινδύνων με βάση τη συχνότητα και την ένταση των ζημιών που ενδέχεται να επιφέρει καθώς και την ορθή τιμολόγησή του.

Σε περίπτωση απόρριψής της αίτησής, ο πελάτης δικαιούται να εναντιωθεί στο αποτέλεσμα, στο οποίο κατέληξε η Ασφαλιστική εταιρεία

62

- Το δικαίωμα εναντίωσης δεν μπορεί να ασκηθεί, όταν η απόφαση:
 - (α) είναι αναγκαία για την εκτέλεση σύμβασης*. π.χ. σύμβαση εργασίας, σύμβαση για παροχή υπηρεσιών από τράπεζα, ασφαλιστική εταιρεία
 - (β) επιτρέπεται από νόμο
 - (γ) βασίζεται σε συγκατάθεση για απλά δεδομένα*.

Για τις περιπτώσεις (α) και (γ) πρέπει να διασφαλίζεται ότι τα υποκείμενα των δεδομένων έχουν την δυνατότητα -

- να ζητήσουν ανθρώπινη παρέμβαση
- να εκφράσουν τις απόψεις τους
- να λάβουν εξηγήσεις και να αμφισβητήσουν την απόφαση

63

Μέρος III

Αρχείο

δραστηριοτήτων

64

Ευθύνη για την τήρηση του Αρχείου Δραστηριοτήτων

- Το άρθρο 30 του Κανονισμού υποχρεώνει τον υπεύθυνο επεξεργασίας και τον εκτελών να τηρούν αρχείο όλων των δραστηριοτήτων επεξεργασίας → **όχι τον DPO**
- Μπορεί όμως να ανατεθεί στον DPO να τηρεί και να επικαιροποιεί το αρχείο δραστηριοτήτων.
- Σε μεγάλους οργανισμούς ή οργανισμούς με πολλές δραστηριότητες επεξεργασίας, ο DPO βοηθά στον συντονισμό. Για να ετοιμάσει το αρχείο οι σχετικές πληροφορίες θα του παρασχεθούν από τα τμήματα που είναι υπεύθυνα για την κάθε δραστηριότητα επεξεργασίας.
- Το αρχείο πρέπει να τηρείται σε ηλεκτρονική μορφή.

65

Εξαίρεση (?)

Η υποχρέωση τήρησης του Αρχείου Δραστηριοτήτων δεν ισχύει για επιχείρηση ή οργανισμό που απασχολεί λιγότερα από 250 άτομα, εκτός εάν η επεξεργασία:

- μπορεί να προκαλέσει κίνδυνο για τα δικαιώματα και τις ελευθερίες του υποκειμένου των δεδομένων
 - δεν είναι περιστασιακή
 - περιλαμβάνει ειδικές κατηγορίες δεδομένων ή ποινικές καταδίκες και αδικήματα
- Στην πραγματικότητα αυτή η εξαίρεση είναι σχεδόν ανεφάρμοστη π.χ. από την στιγμή που ένας οργανισμός έχει ένα μικρό αριθμό υπαλλήλων και/ή αρχείο πελατών, η εν λόγω επεξεργασίες δεν είναι περιστασιακές και επομένως η τήρηση του αρχείου είναι υποχρεωτική.

66

Σκοπός και χρήση του Αρχείου

- Επιτρέπει στον υπεύθυνο επεξεργασίας να αποδείξει συμμόρφωση με τον Κανονισμό αποτελεί εργαλείο αυτογνωσίας και αυτό-αξιολόγησης για τη συμμόρφωση με τον Κανονισμό
- Επιτρέπει στον υπεύθυνο επεξεργασίας και στην ΕΠΔΠΧ να έχει μια γενική εικόνα όλων των δραστηριοτήτων επεξεργασίας
- ➔ το αρχείο αποτελεί προϋπόθεση για τη συμμόρφωση και ένα αποτελεσματικό μέτρο λογοδοσίας

67

Σε τι εξυπηρετεί το αρχείο δραστηριοτήτων

- Βοηθά στον καθορισμό των σκοπών της επεξεργασίας
- Μπορεί να αποδείξει την εφαρμογή τεχνικών και οργανωτικών μέτρων
- Απλοποιεί την απόφαση για την διενέργεια εκτίμησης αντίκτυπου, εάν είναι απαραίτητο
- Επιτρέπει στον ΥΠΔ να εκτελεί τα καθήκοντά του στον έλεγχο της συμμόρφωσης, στην ενημέρωση και στην παροχή συμβουλών
- Βοηθά τον ΥΠΔ στην εκπλήρωση των καθηκόντων του όταν τα υποκείμενα των δεδομένων επικοινωνούν μαζί του για ζητήματα σχετικά με την επεξεργασία των δεδομένων τους και με την άσκηση των δικαιωμάτων τους

68

Παράδειγμα αρχείου δραστηριοτήτων

Υπεύθυνος επεξεργασίας Όνομα: Κλινική ΧΨ Διεύθυνση: Τηλ. και email:	
Δραστηριότητα Επεξεργασίας	Κύρια ή Παρεπόμενη
Συλλογή, οργάνωση, χρήση και αποθήκευση προσωπικών δεδομένων των ασθενών	Κ
Λειτουργία Ιστοσελίδας (μόνο όταν γίνεται συλλογή και επεξεργασία μέσω αυτής)	Π
Συλλογή, οργάνωση, χρήση και αποθήκευση προσωπικών δεδομένων των υπαλλήλων	Κ και Π
Συλλογή, οργάνωση, χρήση και αποθήκευση προσωπικών δεδομένων των συνεργατών	Π

69

Υπεύθυνος επεξεργασίας Όνομα: Κλινική ΧΨ Διεύθυνση: Τηλ. και email:	
Σκοπός της επεξεργασίας	Νομική Βάση
Τήρηση Ιατρικού αρχείου ασθενών	6(1)(α), 6(1)(β), 6(1)(γ) και 9(2)(η)
Ενημέρωση μέσω ιστοσελίδας	6(1)(α)
Τήρηση αρχείου υπαλλήλων και καταβολή των απολαβών	6(1)(β) και 6(1)(γ)
Τήρηση αρχείου συνεργατών	6(1)(α), 6(1)(β), 6(1)(γ)

70

Υπεύθυνος επεξεργασίας Όνομα: Κλινική ΧΨ Διεύθυνση: Τηλ. και email:	
Κατηγορίες των υποκειμένων των δεδομένων	Κατηγορίες των προσωπικών δεδομένων
Ασθενείς	Όνοματεπώνυμο, φύλο, ηλικία, ΑΔΤ, επάγγελμα, διεύθυνση ασθενή, ημερομηνίες επίσκεψης, ενοχλήματα της υγείας του, λόγος της επίσκεψης, πρωτογενής και δευτερογενής διάγνωση ή αγωγή που ακολουθήθηκε, αποτελέσματα εξετάσεων
Ασθενείς και χρήστες του διαδικτύου	Όνοματεπώνυμο, διεύθυνση, email
Προσωπικό: ιατροί, νοσηλεύτες, βοηθοί, λειτουργοί, γραμματειακό προσωπικό	Όνοματεπώνυμο, ημερ. γέννησης, ΑΔΤ, ΑΦΤ διεύθυνση, τηλέφωνο, εκπαίδευση, προηγούμενοι εργοδότες, ιατρικές εξετάσεις, απολαβές, εισφορές [...]
Προμηθευτές, συνεργαζόμενοι ιατροί, οδοντοτεχνίτες,	Όνοματεπώνυμο, ΑΦΤ, επάγγελμα, διεύθυνση, τηλέφωνο, email

71

Υπεύθυνος επεξεργασίας Όνομα: Κλινική ΧΨ Διεύθυνση: Τηλ. και email:	
Εκτελών την επεξεργασία Όνομα: Logiform Εταιρεία παροχής υπηρεσιών πληροφορικής	
Αποδέκτες	Διαβίβαση δεδομένων
Συνεργαζόμενοι ιατροί Οργανισμός Ασφάλισης Υγείας Ερευνητές	Ναι Μετά από αίτημα του ασθενή Νομική βάση: παρεκκλίσεις του άρθρου 49
Logiform	Ναι Σε Cloud στις ΗΠΑ Νομική βάση: privacy shield
Λογιστές Υπηρεσίες κοινωνικής ασφάλισης	Όχι
Λογιστές Υπηρεσία ΦΠΑ	Όχι

72

Υπεύθυνος επεξεργασίας Όνομα: Κλινική ΧΨ Διεύθυνση: Τηλ. και email:	Εκτελών την επεξεργασία Όνομα: Logiform Εταιρεία παροχής υπηρεσιών πληροφορικής
Προβλεπόμενη περίοδος διαγραφής	Μέτρα ασφαλείας
10 χρόνια μετά την τελευταία καταχώρηση	Ψευδωνυμοποίηση Ελεγχόμενη πρόσβαση Προστασία από κακόβουλα λογισμικά κλπ
Όταν ο ασθενής ζητήσει την διαγραφή ή αποσύρει την συγκατάθεση του	
7 χρόνια μετά τον τερματισμό της εργασίας (εκτός αν υπάρχουν νομικές αξιώσεις)	
7 χρόνια μετά τον τερματισμό της συνεργασίας (εκτός αν υπάρχουν νομικές αξιώσεις)	

73

Γραφείο Επιτρόπου Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα

Ιάσωνος 1, 1082 Λευκωσία
Τ.Θ. 23378, 1682 Λευκωσία

Τηλ: 22818456, Φαξ: 22304565

E-mail: commissioner@dataprotection.gov.cy

www.dataprotection.gov.cy

This seminar was funded by the European Union's Rights, Equality and Citizenship Programme (2014-2020).

The content of this presentation represents the views of the author only and is his/her sole responsibility. The European Commission does not accept any responsibility for use that may be made of the information it contains

74